

E-deftere geçiş kolaylaştırılıyor...

BAZI MÜKELLEFLER İÇİN ELEKTRONİK DEFTER TUTMA ZORUNLULUĞU 2014 YILINDA BAŞLIYOR. GEÇTİĞİMİZ GÜNLERDE YAYIMLANAN BİR TEBLİĞ İLE ELEKTRONİK DEFTER UYGULAMASINDA BAZI DEĞİŞİKLİKLER YAPILDI. YAZIDA ÖZETLEDİĞİMİZ BU DEĞİŞİKLİKLERİN GENEL OLARAK OLUMLU OLDUĞU VE UYGULAMAYA GEÇİŞİ KOLAYLAŞTIRACAĞI SÖYLENEBİLİR.

Vergide elektronik işlemlerle 2004 yılında tanıştık. İlk olarak şirketler ve ticaret erbabı için elektronik beyanname gündeme geldi. Ardından Ba-Bs formları ve çeşitli bildirimler derken artık tacirler neredeyse bütün vergi ve SGK işlemlerini elektronik olarak gerçekleştiriyorlar. Hatta kira geliri elde eden gerçek kişiler bile beyannamelerini isterlerse elektronik olarak verebiliyorlar. Bugün itibarıyla bu uygulamaların en kapsamlısı, elektronik fatura ve elektronik defter gündemde. Bazıları kapsama girmeseler dahi bu gelişmeler defter tutan bütün mükellefler tarafından yakından izleniyor.

Elektronik defter uygulaması aslında ihtiyari. Yani isteyen mükellefler Gelir İdaresi Başkanlığına başvurarak, talep edilen bilgi ve belgelerle, gerekli sistem altyapısını kurup e-defter uygulamasına geçebiliyorlar. Ancak bazı mükellefler açısından bu uygulamanın zorunlu hale getirildiğini de görüyoruz. Şu an için zorunluluk kapsamına giren kişi ve kurumların kapsamı oldukça dar olmakla birlikte, ilerleyen zamanlarda kapsamın daha da genişletilmesi bekleniyor.

Bu hafta, elektronik defter tutma zorunluluğu kapsamındaki mükellefler ve geçiş zamanı ile son zamanlarda gerçekleştirilen uygulamayı kolaylaştırıcı

nitelikteki değişiklikler hakkında açıklamalarda bulunacağız.

TUTMAK ZORUNDA OLANLAR

Geçtiğimiz yıl sonuna doğru 421 sıra numaralı VUK Tebliği ile bazı mükelleflere elektronik defter tutma zorunluluğu getirildi. Buna göre 14 Aralık 2012 tarihi itibarıyla;

- Madeni yağ lisansına sahip olan mükellefler ile
- Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (III) sayılı listedeki malları imal veya ithal edenlerin, elektronik defter tutmaları zorunlu. Belirtilen (III) sayılı listede ise kolalı gazozlar, alkollü içkiler, tütün ve tütün mamulleri yer alıyor. Zorunluluk getirilen mükelleflerin listesi "www.gib.gov.tr" ve "www.efatura.gov.tr" internet adreslerinde yayımlanıyor.

BUNLARDAN MAL ALANLAR

Elektronik defter zorunluluğu sadece yukarıdaki mükelleflerle sınırlı değil. Bunlardan mal alan bazı mükellefler de e-defter kapsamına giriyorlar. Madeni yağ lisansına sahip olan mükelleflerden 2011 takvim yılı içinde mal almış olup bu yıldaki toplam brüt satış hasılatı 25 milyon lira ve üzeri olanlar da e-defter tutmak zorundalar.

Aynı şekilde kolalı gazoz, alkollü içki, tütün ve tütün mamulü gibi (III) sa-

yılı listede yazılı malları imal ve ithal edenlerden mal alanlar da kapsama girebiliyorlar. Bu mükelleflerden 2011 takvim yılı içinde mal alışı yapanlardan aynı yıl brüt satış hasılatı 10 milyon lira ve üzeri olan mükellefler de e-defter uygulamasına geçmek zorundalar.

Burada önemli bir konuya değinmek gerekiyor. Belirtilen mükelleflerden satın alınan malın türünün, fiyatının veya miktarının önemi bulunmuyor. Yani örneğin madeni yağ lisansına sahip bir kurumdan 2011 yılında madeni yağ değil de benzin alınmış olsa bile, benzini alan şirketin 2011 yılı brüt satış hasılatı 25 milyon lirayı aşarsa elektronik defter uygulamalarına dahil olması gerekiyor. Lisans sahibi mükelleflerden alış yapanların madeni yağ sektöründe veya başka bir sektörde faaliyet göstermesi zorunluluk karşısındaki durumlarını etkilemiyor.

BAŞVURU KOŞULLARI

Elektronik defter uygulamasından yararlanmak isteyen ya da yararlanması zorunlu olan mükellefler, "www.edefer.gov.tr" internet adresinde yayımlanan başvuru kılavuzuna uygun olarak başvuruda bulunuyorlar.

Bu başvuruyu yapacak olan gerçek ve tüzel kişilerin öncelikle "Mali mühür" temin etmiş olmaları gerekiyor. Gerçek

kişi mükelleflerin mali mühür yerine Elektronik İmza Kanunu kapsamında üretilen elektronik sertifikaya sahip olmaları da yeterli.

Bir de bu kişilerin elektronik defterin tutulması, kaydedilmesi, onaylanması, saklanması ve ibrazında kullanılacak olan uyumluluk onayı almış bir yazılımlarının olması gerekiyor. Uyumlu yazılımların listesine de "edefter.gov.tr" adresinden ulaşılabilir.

2014 YILINDA GEÇİLMELİ

E-defter zorunluluğu getirilen mükelleflerin bu uygulamaya 2014 takvim yılı içerisinde geçmeleri gerekiyor. Elektronik defter yazılımlarını kendileri geliştirenlerin ise 1 Eylül 2014 tarihi itibarıyla elektronik defter test süreçlerini başarıyla tamamlamış olmaları şart.

Mükelleflerin hesap dönemi veya takvim yılı içerisinde de elektronik defter uygulamasına geçebilmeleri mümkün. Buna göre elektronik defter tutma zorunluluğu bulunan mükelleflerden;

■ Elektronik defter uygulamasına 2014 Aralık ayı içerisinde başvuruların 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren,

■ Elektronik defter uygulamasına 2014 Aralık ayından önce başvuruların en geç 2014 Aralık ayından başlamak üzere,

■ Özel hesap dönemine tabi olanların 1 Aralık 2014 tarihinden önce elektronik defter uygulamasına başvuru yapmaları ve en geç 2014 Aralık ayı içerisinde elektronik defter tutmaya başlamaları gerekiyor.

YENİ DEĞİŞİKLİKLER

Geçtiğimiz günlerde yayımlanan bir Tebliğ (2 sıra numaralı Elektronik Defter Genel Tebliği) ile elektronik defter uygulamasında bazı değişiklikler yapıldı. Aşağıda özetlediğimiz bu değişikliklerin genel olarak olumlu olduğu ve uygulamaya geçişi kolaylaştıracağı söylenebilir.

MALİ MÜHÜR

İlk düzenlemede, elektronik defter tutmak isteyen gerçek kişi mükellefle-

rin, Elektronik İmza Kanunu hükümleri çerçevesinde üretilen nitelikli elektronik sertifikaya sahip olmaları gerektiği belirtiliyordu.

Ancak yapılan değişikliklerle gerçek kişi mükelleflere de mali mühür kullanılarak e-defter uygulamasından yararlanma imkanı getiriliyor. Buna göre e-defter uygulamasından yararlanmak isteyen gerçek kişi mükellefler, yukarıda belirtilen nitelikli elektronik sertifika ile sisteme dahil olabilecekleri gibi, mali mühür olarak da e-defter uygulamasından yararlanabilecekler.

ONAY SÜRESİ

İlk uygulamada, gerçek veya tüzel kişilerin aylık dönemler itibarıyla oluşturdukları elektronik defterlerini, defterin ilgili olduğu ayı takip eden ayın son gününe kadar onaylamaları gerekiyordu. Bu süre Aralık ayına ilişkin defterler için "gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinin verilme süresinin sonuna kadar" olarak belirlenmişti.

Yeni düzenleme ile bu süre üç ay olarak değiştiriliyor. Buna göre gerçek ve tüzel kişilerin elektronik defterlerini ilgili olduğu ayı takip eden üçüncü ayın son gününe kadar onaylamaları gerekiyor. Onay, gerçek kişiler tarafından kendilerine ait güvenli elektronik imza veya mali mühürle, tüzel kişiler tarafından ise kendilerine ait mali mühürle yapılabilir.

Diğer taraftan tüzel kişilerin hesap döneminin son ayına ait defterlerin onayını kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayın son gününe kadar yapabilmeleri mümkün. Buna göre

normal hesap dönemine sahip kurumlar, aralık ayına ilişkin elektronik defterlerini nisan ayının sonuna kadar onaylayabilecekler.

İZİN ŞART DEĞİL

Elektronik fatura uygulamasının esasları 397 numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenmişti. E-defter uygulamasına geçmek isteyen ya da geçmek zorunda olan tüzel kişi mükellefler için öncelikle elektronik fatura uygulamasından yararlanma iznine sahip olma zorunluluğu getirilmişti.

Ancak yeni Tebliğ ile bu mükelleflerin e-defter uygulamasından yararlanabilmesi için e-fatura uygulamasından yararlanma iznine sahip olması şartı kaldırıldı.

ÖNCEKİ DÖNEM KAYITLARI

İlk düzenlemede, hesap dönemi veya takvim yılı içinde defterlerini elektronik ortamda tutmaya başlayanların, izleyen ilk ayda oluşturacakları elektronik defterlerde, ilgili hesap döneminin başından içinde buldukları döneme kadar gerçekleştirilen tüm kayıtlara yer verme gerektiği belirtiliyordu.

Yapılan değişikliklerle, hesap dönemi veya takvim yılı içerisinde elektronik defter tutmaya başlayanların izleyen ilk ayda oluşturacakları elektronik defterlerde, önceki dönem kayıtlarına yer verme zorunluluğu kaldırılıyor.

KAPANIŞ ONAYI

İlk düzenleme uyarınca, mükelleflerin elektronik defter tutmaya başladığı tarih itibarıyla eski defterlere kapanış tasdiki yaptırılmaları gerekiyordu.

Yapılan değişikliklerle elektronik defter uygulaması kapsamına giren mükelleflere yasal defterlerinin kapanış tasdiki için bir aylık ek süre veriliyor. Buna göre hesap dönemi veya takvim yılı içerisinde elektronik defter tutmaya başlayanlar, eski defterlerinin kapanış tasdiklerini, başladıkları tarihi izleyen bir aylık süre içerisinde yaptırabilecekler.